

POLISINSATSEN FORTSÄTTER

Det var dubbelmordet på Café Oasen i Ronna Centrum som blev startpunkten för den största polisinsatsen mot organiserad brottslighet som ägt rum i vårt land. Närmare åttio poliser i samarbete med flera myndigheter vände ut och in på Södertäljes undre värld, producerade till sist en förundersökning tiotusen sidor lång och ett åtal omfattande 17 personer. De har fortsatt att lägga nya åtalspunkter till det mål som avslutas denna månad – domarna ska komma den 1 augusti – men framför allt genom att gå vidare med sikte på nya adressater, gräva djupare.

Om den nuvarande rättsprocessen har handlat om grovt spektakulärt våld kan den pågående insatsen sägas handla om ”ekonomiska strukturer”.

Så uttrycker sig i alla fall Gunnar Appelgren vid länskriminalen i Stockholm. Det är han som leder insatsstyrkan. Han säger:

– Undan för undan har det hos oss växt fram en kunskap om hur kontakterna går mellan olika personer. Vi har kunnat sätta in det här med de kriminella nätverken i ett större sammanhang. Fjorton ärenden bearbetas för tillfället. Första åtalsbeslutet väntas redan denna månad. Det gäller Panorama, festfixare i Södertälje, och lär bland annat handla om misstankar om skattebrott. Skatteverket bidrar med personal till insatsen, också Ekobrottsmyndigheten, Finanspolisen, Säpo, Kronofogden, Försäkringskassan och så huvudstyrkan från länskriminalen och polisen i Södertälje. Parametrarna är många, angreppsytan stor. En konkurs kan avslöja ett skattebrott, firman i Uppsala kan visa sig ha en koppling till Södertälje, den beslagtagna lasten av smuggelsprit kan leda till en intressant person. ”Vi arbetar med öppet sinne”, som en åklagare uttrycker det. Inga särskilda branscher granskas, inga bestämda personer är under lupp. Det vill man ha sagt inifrån insatsstyrkan.

Att kontantbranscherna är av särskilt intresse torde dock inte vara någon hemlighet. Festfixare är en sådan, restauranger en annan, byggfirmor en tredje. Personliga assistentbranschen lär också intressera utredarna. Det ärende som ligger närmast efter Panorama för ett åtalsbeslut handlar om restaurangbranschen.

Om förutsättningarna för framgång säger Gunnar Appelgren:

– Vi får ännu mer information än tidigare. Folk hoppar av. Folk berättar.

När länspolismästare Carin Götblad i juni 2011 gick ut på DN-debatt med en rad häpnadsväckande påståenden om situationen i Södertälje – organiserad kriminalitet över hela brottskalan; företag som drivs av kriminella; parallella strukturer; opålitliga tjänstemän –

hävdade hon att brottsligheten är uppbyggd som en triangel med tre nivåer: nivå 3, basen, utgörs av våldskapitalet, nivå 2 består av människor som underlättar den kriminella verksamheten (tjänstemän, jurister, politiker) och nivå 1 av dem som styr och ställer. Gunnar Appelgren kallar triangeln en arbetshypotes. Han säger att den har stärkts under arbetets gång. I stadshuset i Södertälje har socialdemokraten Besim Aho svårt att dölja sin irritation. Han säger sig aldrig, någonsin, ha varit med om att någon försökt påverka honom på ett otillbörligt sätt. Och han har ändå varit med sedan mitten av nittiotalet.

– Det är väldigt grava anklagelser detta att kommunen inte kan lita på sina egna tjänstemän. Jag tycker det är på tiden att de lägger fram vad de har. Vi vill se bevisen. Om det är så att politiker och tjänstemän har understött kriminell verksamhet måste vi självfallet ta itu med det. Jag säger alltså inte att Carin Götblad har fel. Men jag har en känsla av att de gömmer sig bakom förundersökningssekretessen.

Gunnar Appelgren säger att de arbetar på tre års sikt, men att det kommer säkert att ta femton år innan Södertälje förändras.

Anders Sundelin

Fokus 21/2012